

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 1054

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES EN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE
ZAKEN EN KLIMAAT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2023

Hierbij bieden wij u het verslag aan van de informele Telecomraad van 23 en 24 oktober 2023 in León, Spanje.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A.C. van Huffelen

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

Het beschermen van Digitale Rechten

Beleidsdebat

Tijdens de informele Telecomraad heeft het Spaans voorzitterschap een beleidsdebat georganiseerd over het thema: «Het beschermen van digitale rechten: van principes naar actie». Dit beleidsdebat was gerelateerd aan de EU Verklaring omtrent Digitale Rechten en Beginselen voor het Digitale Decennium¹, het Global Digital Compact², en de verklaring omtrent neurotechnologie die tijdens de informele Telecomraad in León is aangenomen.

Nederland gaf aan dat het beschermen van digitale rechten een prioriteit is. Het draait daarbij voor Nederland om de combinatie van zowel het aanmoedigen van innovatie, als het voorkomen van misbruik van nieuwe technologieën. Nederland opperde in dat kader ook het idee voor een *AI Rapid Response Team*, een Europees team om AI-toepassingen te onderzoeken. Nederland benoemde ook de Impact Assessment Mensenrechten en Algoritmes³, die te gebruiken zal zijn voor organisaties om de invloed van hun algoritmes op mensenrechten te meten. Nederland benadrukte dat er al veel wetgeving op het digitale domein is aangenomen in het afgelopen Commissiemandaat. Nederland stelde dat het daarom nodig is om op Europees niveau samen te werken aan een effectieve en uniforme implementatie en handhaving van deze wetgeving. Nederland heeft de Europese Commissie opgeroepen om te blijven werken aan wereldwijde standaarden voor ethische AI, in gremia zoals de VN en de G20. Deze samenwerking kan eraan bijdragen om toekomstige technologische ontwikkelingen in goede banen te leiden. Nederland heeft tijdens dit beleidsdebat het belang benadrukt van daadkrachtige handhaving van alle bestaande en toekomstige wetgeving op digitaal terrein. In dit kader heeft Nederland zijn waardering uitgesproken voor de concrete stappen die de Europese Commissie al heeft gezet om de *Digital Services Act* (DSA) te handhaven jegens de aangewezen zeer grote online platforms, waaronder X/Twitter en Meta. Nederland heeft zijn blijvende steun hiervoor uitgesproken. Daarmee heeft het kabinet uitvoering gegeven aan verschillende moties die zijn ingediend over (handhaving van) de DSA tijdens het debat over persvrijheid en persveiligheid van 1 juni jl. met de Minister van Justitie en Veiligheid (JenV) en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in de Tweede Kamer⁴.

Lidstaten benadrukten in het debat dat mensenrechten dienen te fungeren als de basis van digitaliseringsbeleid. Enkele lidstaten gaven aan dat transparantie en het recht op privacy hierin centraal dienen te staan. Een groep lidstaten benadrukte net als Nederland de noodzaak van goede implementatie van de bestaande wetgeving in het digitale domein. Een grote groep lidstaten noemde daarbij het belang van goede implementatie van de *AI Act*, waarover nog onderhandeld wordt. Een aantal lidstaten gaf daarnaast aan dat het beschermen van de rechten van Europese burgers direct verbonden is met het versterken van de Europese

¹ Zie verslag formele Telecomraad 2 juni jl. (Kamerstuk 21 501–33, nr. 1029).

² Zie Internationale Cyberstrategie 2023 (Kamerstuk 26 643, nr. 1036).

³ Het voornemen van het ontwerpen en publiceren van deze impact assessment is doel 2 van hoofdstuk 2.3. van de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren (Kamerstuk 26 643, nr. 940). De IA is nog in ontwerpfasen.

⁴ Het betreft hier respectievelijk de moties Kamerstuk 31 777, nr. 42, Kamerstuk 31 777, nr. 52, en Kamerstuk 31 777, nr. 37.

digitale autonomie. Daarbij werd door meerdere lidstaten benadrukt dat de EU moet blijven investeren in haar digitale technologie sectoren om concurrerend en weerbaar te blijven op de wereldmarkt.

Na afloop van het beleidsdebat is unaniem een verklaring omtrent neurotechnologie gesteund. De verklaring roept op tot verdere samenwerking tot een op mensenrechten gebaseerde benadering van neurotechnologie. Tevens roept de verklaring lidstaten op om gesprekken met experts te faciliteren over de toereikendheid van wetgeving op dit onderwerp.

De toekomst van de digitale connectiviteitssector

Beleidsdebat

Het Spaans voorzitterschap organiseerde tijdens de informele Telecomraad een beleidsdebat over het onderwerp: «De toekomst van de digitale connectiviteitssector». Het debat was gerelateerd aan de publieke consultatie die de Europese Commissie in het voorjaar heeft gehouden over de toekomst van digitale connectiviteit.

Nederland gaf tijdens het debat aan dat digitale connectiviteit de ruggengraat is van de moderne, digitale economie. Nederland benadrukte dat connectiviteit draait om meer dan de traditionele telecommunicatie. Er is namelijk sprake van een complex ecosysteem van onder meer telecommunicatie-netwerken, onderzeese datakabels en datacentra. Daarbij gaf Nederland aan meerwaarde te zien in het versterken van een gecoördineerde Europese aanpak ten behoeve van de veiligheid van netwerkinfrastructuur, waaronder 5G en onderzeese datakabels.

Nederland benadrukte dat EU-beleid op het gebied van digitale connectiviteit concurrentie moet bevorderen, nieuwe technologische ontwikkelingen dient te omarmen en investeringsprikkel voor alle spelers moet behouden en verhogen. Daarbij dienen de belangen van Europese eindgebruikers en bedrijven centraal te staan. Nederland benadrukte dat bij het maken van nieuw beleid moet worden vastgehouden aan een op feiten gebaseerde aanpak. Daarom moet er eerst een gezamenlijke analyse gemaakt worden over de problemen en onderliggende oorzaken in de Europese connectiviteitssector, voordat nieuw beleid geschreven kan worden. Nederland gaf aan graag samen te werken met de Europese Commissie en de lidstaten om deze gezamenlijke analyse tot stand te laten komen.

Een grote groep lidstaten steunde de Nederlandse positie om niet overhaast nieuw beleid te maken voor de Europese connectiviteitssector. Deze lidstaten benadrukten net als Nederland de noodzaak voor een gezamenlijke analyse van de mogelijke problemen op de Europese connectiviteitssector. Enkele lidstaten gaven aan zelf geen marktfalen te zien wat ingrijpen van de Europese Commissie zou rechtvaardigen. Enkele lidstaten benadrukten dat het nodig is om te anticiperen op mogelijke toekomstige ontwikkelingen in telecommunicatie, zoals de overgang van 5G naar 6G. Meerdere lidstaten benoemden het belang van veiligheid en weerbaarheid van de Europese telecomsector. In deze context spraken enkele lidstaten hun zorgen uit over de situatie omtrent de breuk in de gasleiding en datakabel tussen Finland en Estland.

Het behalen van de doelstellingen van het Digitale Decennium

Beleidsdebat

Het Spaans voorzitterschap organiseerde een beleidsdebat omtrent het behalen van de doelstellingen van het Digitale Decennium. Het Digitale Decennium is een strategische werkagenda van de Europese Commissie, met als doelstelling om de digitale transitie binnen de EU te bewerkstelligen. Het doel is om de EU in 2030 klaar te hebben voor de digitale toekomst.

Nederland benoemde de pijlers van de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren en de Strategie Digitale Economie en hoe de implementatie van deze agenda's bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van het Digitale Decennium. Nederland benadrukte in dat kader het belang van weerbaarheid en digitale open strategische autonomie. Nederland benadrukte dat toegang tot een eID een integrale doelstelling is van het Digitale Decennium en dat de eIDAS-verordening een belangrijke stap is om burgers meer controle te geven over hun online levens. Nederland benadrukte zijn positie omtrent het opnemen van een handelsverbod in de eIDAS-verordening. Nederland noemde verder de noodzaak voor investeringen in digitale vaardigheden en digitale gemeenschapsgoederen. Nederland benadrukte het belang van digitalisering voor de verduurzamingsopgave en vice versa. Nederland stelde als laatste graag de bescherming van online kinderrechten terug te zien als een prioriteit van de volgende Europese Commissie.

Lidstaten benoemden hun eigen initiatieven en prioriteiten voor de digitale transitie. Een grote verscheidenheid aan nationale projecten, zoals groene datacentra, het bevorderen van cyberveiligheid en nationale agentschappen voor digitalisering, kwam aan bod. Een grote groep lidstaten benadrukte het belang van investeren in digitale vaardigheden om de doelstellingen van het Digitale Decennium te behalen. Enkele lidstaten benoemden hun samenwerkingen met private en maatschappelijke stakeholders in het formuleren van hun nationale digitaliseringsbeleid.

Diversenpunt bilateraal gesprek met Eurocommissaris Thierry Breton

Conform de toezegging aan uw Kamer op 18 oktober jl. tijdens het Tweeminutendebat Telecomraad sprak de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met Eurocommissaris Thierry Breton over het bericht dat de Europese Commissie micro-targeting had gebruikt in het kader van een advertentiecampaagne voor de CSAM-verordening. Zij sprak uit dat er binnen het Nederlands parlement zorgen waren geuit over dit bericht en vroeg om uitleg. Eurocommissaris Breton gaf aan dat hij dit punt begreep en dat dit daarom door de Europese Commissie wordt uitgezocht.

Diversenpunt bilaterale gesprekken en bezoek Nederlandse post in Madrid

En marge van de informele Telecomraad sprak de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de deelnemende bewindspersonen van de lidstaten, waaronder Frankrijk, Duitsland, België, Denemarken, Estland en Spanje. Tevens is een bezoek gebracht aan de Nederlandse post in Madrid.